

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2019.gada 7.martā

LĒMUMS Nr. 37

*Par administratīvā soda uzlikšanu
Administratīvā pārkāpuma lietā Nr. AP/2018/6-7/8*

Izskatot 2018.gada 12.decembrī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu Nr. AP/2018/6-7/8 par iespējamo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “All Media Latvia” (reģ. Nr. 40103065880) darbībā 2018.gada 15.novembrī programmas “LNT” ietvaros laika posmā no 21.11.15 līdz 22.12.02 demonstrējot raidījumu “Lauku sēta” (turpmāk arī – Raidījums), kurā cita starpā attēlotas asiņainas un šausmu ainas, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā: Padomes priekšsēdētāja D. Ķezbere, Padomes locekļi – A.I.Druviete un P.Grīva –, piedaloties SIA “All Media Latvia” pilnvarotajam pārstāvim,

konstatē:

[1] Pārbaudot Padomes veiktos SIA “All Media Latvia” programmas “LNT” 2018.gada 15.novembra ierakstus, Padome konstatēja, ka plkst. 21.11.15 sākas raidījums “Lauku sēta”, kurā cita starpā atainots:

[1.1] Laika posmā no 21.15.07 līdz 21.15.12 tiek pausta šāda informācija: “*Strādāsiet jūs katra par sevi. Ir četri uzdevumi, kurus jūs izlozēsiet, ko kura darīs.*” Raidījuma dalībnieces izlozē pienākumus un nosauc: “*Atbildīgais par svilināšanu, Zane – pārgriez vēderu, izlaist iekšas, Eva – atdalīt galvu un kājas, izņemt sirdi, aknas, nieres, plaušas.*” Pēc tam tiek demonstrēts, kā raidījuma dalībnieces cenšas sadalīt pienākumus, lai visas kopīgi varētu nokaut cūku.

[1.2] Laika posmā no 21.29.46 līdz 21.30.07 tiek demonstrētas ainas, kurās tiek svilināta nokautā cūka. Netiek atainota visa cūka kopumā, taču raidījuma dalībniiece stāsta: “*Sākumā es apsvilināju to lielumu, tos lielākos sarus cūkai no abām pusēm, pēc tam es svilināju vēl vienu reizi, virsējo kārtiņu atkal nokasīju nost un ar trešo piegājienu es viņu taisīju tādu skaisti brūnu kā no solārija. Un tad ar siltu ūdeni un mitriem dvielīšiem mērcēju un kasīju ar nazīti nost, lai cūka būtu skaista.*” Tādējādi raidījuma skatītājiem, pat nedemonstrējot cūku pilnā apjomā, ir saprotams, kādas darbības tiek veiktas.

[1.3] Laika posmā no 21.30.18 līdz 21.31.26 tiek demonstrēts, kā cūkai tiek nogriezta galva un kājas. Skatītājiem tiek atainots viss galvas un kāju nogriešanas process, turklāt raidījuma dalībniiece stāsta: “*Lielā Sanita nosvilināja cūku, pēc tam nākošais etaps – man bija galva jānogriež un kājas jānogriež. Galvu es nogriezu ideāli, es tā uzskatu. Nekādas*

aizķeršanās un papildu griezumi man nebija vajadzīgi, tas notika diezgan raiti, apmēram tā kā es katru dienu to darītu. Kājas arī visas trīs es nogriezu locītavu vietās labi, tikai tai ceturtajai kājai baigi grūti man bija saprast to locītavu.”

[1.4] Laika posmā no 21.31.28 līdz 21.33.25 tiek demonstrēts, kā cūka tiek uzšķērsta, tostarp atainots gan uzšķēršanas un iekšu izņemšanas process, gan asinis, turklāt atainoti arī raidījuma dalībnieču komentāri, un konkrēti:

1) Raidījuma dalībniece Zane: *“Man bija cūka jāuzšķērž un jāizvelk no viņas visas iekšas ārā, un jāizsmeļ liekās asinis.”*

2) Demonstrējot cūkas uzšķēršanu, vienlaikus dzirdami lauku māju saimnieces komentāri: *“Bet prātīgi, ja? Turi šitā roku iekšā, ņem nazi un taisni griez te. Nu galvenais pārgriez šito tālāk.”*

3) Raidījuma dalībniece Zane: *“Patiesībā tas ir diezgan atbildīgs process, tāpēc, ka tu to cūku, to vēderu griežot viņai pušu, nedrīksti iegriezt par dziļu, tā lai tur tās zarnas neuzsprāgst un tas viss zarnu saturs nenonāk cūkā iekšā. Tāpēc diezgan traģiski bija, rokas bišķi trīcēja, nu, lai neiegrieztu par dziļu. Bet tad, kad tev, tad, kad tā cūka jau ir vaļā, tev jāņem tās zarnas ārā, tur viss ir tāds silts, nu tā, ka pilnīgi karsts. Tur viss ir silts, tik silts, ka rokas jau pilnīgi deg.”*

4) Saimniece: *“Pagaidi, pagaidi! Šitā plēve vēl. Te, mīļā meitene, te. Uzmanīgi, liec roku iekšā, skaties zarnas.”*

5) Raidījuma dalībniece Eva: *“Zanei sūdīgi gāja ar to uzšķēršanu un iekšu izņemšanu. Viņas vietā tas tika izdarīts, viņa vienīgais, ko paņēma un izstūma zarnas ārā un izmazgāja. Viss.”*

6) Saimniece: *“Ņem krūzi. Un ņem visas asinis ārā, ņem, ņem visus recekļus ārā šitos te visus, visus, visus ņem tos ārā, ņem krūzītē.”*

7) Raidījuma dalībniece Zane: *“Manas rokas ir asinīm nosmērētas!”*

[1.5] Laika posmā no 21.33.26 līdz 21.34.23 tiek demonstrētas ainas ar cūkas iekšējiem orgāniem, piemēram, sirdi, plaušām u.c. Kā arī dalībnieču komentāri:

1) Raidījuma dalībniece Sanita: *“Cūkas kaušanā izlozē es izvilku kartiņu, kur bija no iekšām jāizņem sirds, plaušas, aknas, nieres. Tur es nepareizi neko nevaru nogriezt?”*

2) Saimniece: *“Vari.”*

3) Raidījuma dalībniece Sanita: *“Kur, sirdī?”*

4) Saimniece: *“Nu, jā. Ausis nost. Tu mazāku nazīti nevarēji paņemt? Izskatās, ka tu cūku griezīsi uz pusēm”*

[1.6] Laika posmā no 21.34.44 līdz 21.36.00 ik pa brīdim tiek atainots, kā tiek sadalīta cūkgaļa.

[1.7] Raidījumā tiek attēlots arī tas, kā raidījuma dalībnieces nokauj un noplūc vistas, tomēr nokaušanas process netiek atainots sīkumos, netiek demonstrētas ainas ar asinīm.

[1.8] Laika posmā no 21.29.39 līdz 21.29.44 ekrānā redzams uzraksts: *“Brīdinām, ka raidījumā iekļauti kadri ar mājlopu kaušanu.”*

[1.9] Laika posmā no 21.39.06 līdz 21.39.12 ekrānā redzams uzraksts: *“Brīdinām, ka raidījumā iekļauti kadri ar mājputnu kaušanu.”*

[1.10] Plkst. 22.12.02 beidzas Raidījums.

[2] 2018.gada 12.decembrī Padomes priekšsēdētāja ar lēmumu rezolūcijas formā uzsāka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par iespējamo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – Kodekss) 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “All Media Latvia” darbībā 2018.gada 15.novembrī programmā “LNT” demonstrējot raidījumu “Lauku sēta”, kurā iekļautas ainas, tostarp asiņainas un šausmu ainas, ar mājputnu un mājlopu kaušanu, tādējādi pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta devītajā daļā noteiktos programmu veidošanas aizliegumus un ierobežojumus.

[3] 2018.gada 18.decembrī Padome nosūtījusi lūgumu SIA “All Media Latvia” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[4] 2019.gada 24.janvārī Padome saņēmusi SIA “All Media Latvia” 2019.gada 18.janvāra paskaidrojumus, kuros SIA “All Media Latvia” pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar tālāk norādītajiem argumentiem:

[4.1] SIA “All Media Latvia” paskaidrojumos norāda, ka piekrīt Padomes norādītajam, ka Raidījums veidots nolūkā atspoguļot dažādu cilvēku savstarpējās attiecības, dzīvojot saimniecībā un veicot dažādus lauku darbus, kā arī tam, ka Raidījuma laikā netiek demonstrēts vistas nokaušanas process un cūkas nogalināšanas process. SIA “All Media Latvia” nepiekrīt, ka Raidījuma laikā būtu demonstrēts cūkas kaušanas process. Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis vērš Padomes uzmanību, ka cūkas nonāvēšanas process Raidījumā attēlots netiek, taču tiek demonstrēts cūkas liemeņa sadalīšanas process.

[4.2] SIA “All Media Latvia” nepiekrīt, ka Raidījumā ir atainotas asiņainas ainas. Dzīvnieki pēc to nokaušanas tika atasiņoti un šis process netika attēlots Raidījumā. Savukārt asins saturs Raidījuma ainās, kur nokautais dzīvnieks tiek tālāk apstrādāts, ir identisks tam, kāds ir jebkurā gaļas paviljonā vai termiski apstrādātai gaļai atrodoties veikalu skatlogos, vai apstrādājot termiski neapstrādātu gaļu mājas apstākļos.

[4.3] SIA “All Media Latvia” vērš Padomes uzmanību uz to, ka lauksaimniecības dzīvnieku kaušana ir dabīgs un Latvijas vēsturi caurvijošs process. Pašlaik lauksaimniecība Latvijā ir cieši saistīta ar visu lauku vidi, ar to attīstību. Lauku apvidos dzīvo aptuveni 30% iedzīvotāju. Šiem iedzīvotājiem lauki, pirmkārt, ir dzīvesveids. Šim dzīves veidam ir raksturīgs cūkkopība ar visām no tām izrietošajām darbībām, tajā skaitā cūkas kaušanu. Latvijā pastāv normatīvo aktu krājums, kas atrunā kaušanas procedūru, tajā skaitā kaušanu saskaņā ar reliģisko kopienu tradicionālajām gaļas ieguves metodēm, kur, piemēram, Ministru Kabineta noteikumu Nr.21 “Kaušanai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzības prasības” 21.punktā ir noteikts: *“Kaušanu izdara ar īpašu šim nolūkam paredzētu asu nazi, ar vienu precīzu griezienu abās kakla pusēs pārgriežot ārējās jūga vēnas.”* Šiem normatīvajiem aktiem likumdevējs nav noteicis nekādu ierobežotu pieejamību, tādējādi ir secināms, ka likumdevējs lauksaimniecības dzīvnieku kaušanas procesu kā tādu neuzskata par kaut ko varmācīgu vai šausmas raisošu, kas būtu jānorobežo no bērniem.

[4.4] Cūkas kaušanas process un asins klātbūtne tajās ir atzīta par dabisku arī no Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas puses, ko apliecina, piemēram, autores Astrīdas Lingrēnas grāmata “Lennebergas Emīls”, kura ir iekļauta vairāku skolu obligātās literatūras sarakstā jau no 3.klases. Citu starpā grāmatā ir šādas ainas: “*Tās gatavo no asinīm – tieši tāpat kā no asinīm gatavo asinspuoņus, un, tā kā Kathultā bija nokauta cūka, tad skaidrs, ka Emīla māte vārīs asins klimpas.*” Tāpat grāmatā iekļauta arī šāda aina: “*Viņš redzēja pie kūts spīdam lākturi un kustamies tumšas ēnas; nu sivēns bija beigts, to Emīls saprata; nu Līna stāvēja un notecināja sivēnam asinis; pēc tam tēvs un Alfrēds viņu svilinās, kasīs un griezies, un tad atnāks Krēsas-Māja un viņas abas ar Līnu veļas kabūzī skalos zarnas, un tad Bastefallā nopirktajam sivēnam dzīve būs galā. Un, kad to kaušu, viņš bļaus kā traks.*” Šāda teksta apzināta pieejamība bērniem ir izskaidrojama tikai un vienīgi ar faktu, ka cūkas kaušana ir atzīstams par dabīgu procesu, kas tautām, kurām ir izteiktas zemniecības un lopkopības tradīcijas, ir tikpat dabīgs process kā lapu krišana rudenī vai sniegavīra izkušana pavasara saulē.

[4.5] SIA “All Media Latvia” vērs Padomes uzmanību, ka faktiski viss cūkas liemeņa sadalīšanas process ik dienas publiski notiek Latvijas Republikā esošajos gaļas paviljonu tirgos, piemēram, Centrāltirgū, kur sistemātiski tiek publiski sadalīti cūku pusliemeņi un šis sadalīšanas process nekādā veidā nav norobežots no tirgus apmeklētājiem, tajā skaitā bērniem, jo nepastāv šāds normatīvo aktu regulējums, kas vēlreiz apstiprina, ka nokautās cūkas liemeņa sadalīšanas process ir dabisks process Latvijas tautai, kas nerada nekādus psihiska rakstura traucējumus vai to blaknes.

[4.6] Vienlaikus SIA “All Media Latvia” norāda, ka nokauta liemeņa sadalīšanas procesu kā nevardarbīgu procesu atzīst ne tikai Latvijā, bet, piemēram, Dānijas Karalistes zoodārzi piekļauj praksi bērnu klātbūtnē demonstrēt dabisku dabas procesu, kurā iepriekš nogalinātie zoodārza dzīvnieki tiek sadalīti un izbaroti citiem zoodārza dzīvniekiem. Šie materiāli ir publiski pieejami un apskatāmi arī internetā, piemēram, vietnē “Youtube”.

[5] 2019.gada 11.februārī Padomes priekšsēdētāja vietnieks, piedaloties SIA “All Media Latvia” pilnvarotajam pārstāvim, sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu RE Nr.000221, kurā tika konstatēts, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “All Media Latvia” programmā “LNT” 2018.gada 15.novembrī laika posmā no 21.11.15 līdz 22.12.02 ticis demonstrēts raidījums “Lauku sēta”, kurā iekļautas ainas, arī asiņainas ainas, ar mājlopu un mājputnu kaušanu, kuras uzskatāmas par tādām, kas izraisa šausmas un var radīt negatīvas sekas atsevišķu televīzijas skatītāju, t.sk., bērnu, emocionālajā stāvoklī, tādējādi pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devīto daļu un izdarot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[6] Lietas izskatīšanas laikā SIA “All Media Latvia” pārstāvis uzturēja rakstveida paskaidrojumos norādītos argumentus.

Ievērojot konstatēto, Padome

secina:

[7] SIA "All Media Latvia" neapstrīd faktu, ka 2018.gada 15.novembrī laika posmā no 21.11.15 līdz 22.12.02 programmā "LNT" ticis demonstrēts raidījums "Lauku sēta", un tā saturu.

[8] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devītajā daļā ir noteikts: *"Laikā no pulksten 7.00 līdz 22.00 aizliegts izplatīt audio un audiovizuālus darbus, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietvertas asiņainas vai šausmu ainas, ar narkotiku lietošanu un seksuālām darbībām saistītas ainas vai kuros lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni."* Šī panta desmitajā daļā ietverts aizliegums laikā no plkst. 7.00 līdz 22.00 izplatīt *"tāda satura audio un audiovizuālus darbus, kuri var kaitēt nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, izņemot gadījumus, kad tiem ir izraudzīts cits, nevis šā panta devītajā daļā minētais raidlaiks vai elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina ierobežotas piekļuves kontroli. Ja ierobežotas piekļuves kontrole netiek nodrošināta, pirms šādiem audiovizuāliem darbiem jādod akustisks brīdinājuma signāls un tiem jābūt speciāli atzīmētiem ar vizuālu simbolu."* Tulkojot minētās normas to savstarpējā kontekstā, jāsecina, ka likumdevēja ieskatā EPLL 24.panta devītajā daļā ietvertās pazīmes ir pietiekams pamats aizliegt darbu demonstrēt laikā no plkst. 7.00 līdz 22.00, neatkarīgi no to iespējamā kaitējuma nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai.

[9] SIA "All Media Latvia" paskaidrojumos cita starpā norāda, ka Raidījumā netiek demonstrēts cūkas kaušanas process, proti, netiek demonstrēta dzīvnieka nogalināšana. Darbības, kas tikušas atspoguļotas raidījumā, ir cūkas liemeņa sadalīšanas process. Padome norāda, ka Raidījumā laika posmā no 21.29.39 līdz 21.29.44 ekrānā tiek demonstrēts uzraksts: *"Brīdinām, ka raidījumā iekļauti kadri ar mājlopu kaušanu."* Savukārt laika posmā no 21.39.06 līdz 21.39.12 ekrānā redzams uzraksts: *"Brīdinām, ka raidījumā iekļauti kadri ar mājputnu kaušanu."* Ievērojot minēto, secināms, ka, izvietojot raidījumā šādus brīdinājumus, SIA "All Media Latvia" atzīst, ka raidījumā ir iekļauti kadri ar mājlopu un mājputnu kaušanu. Taču padome piekrīt, ka Raidījumā netiek attēlots pats cūkas nogalināšanas process, vienlaikus Padome norāda, ka atbilstoši definīcijai *"liemenis ir nokauta un nodīrāta dzīvnieka ķermenis bez iekšām, galvas, astes un kājām."*¹ Tā kā Raidījumā tika demonstrēta gan cūkas galvas nogriešana, gan kāju nogriešana, gan vēdera pārgriešana un iekšu izņemšana, secināms, ka Raidījumā ir demonstrēts dzīvnieka ķermeņa sadalīšanas process.

[10] SIA "All Media Latvia" nepiekrīt Padomes secinātajam, ka Raidījumā tikušas atainotas asiņainas ainas, jo dzīvnieki pēc to nokaušanas tikuši atasiņoti, savukārt šis process raidījumā nav ticis demonstrēts. Savukārt asins saturs Raidījuma ainās, kur nokautais dzīvnieks tiek tālāk apstrādāts, ir identisks tam, kāds ir jebkurā gaļas paviljonā vai termiski apstrādātai gaļai atrodoties veikalu skatlogos, vai apstrādājot termiski neapstrādātu gaļu mājas apstākļos.

Padome nepiekrīt šādam SIA "All Media Latvia" argumentam, jo, lai arī cūkai iepriekš tikušas nolaistas asinis, Raidījumā tiek attēlots process, kurā Raidījuma dalībniecei ir jāizpilda uzdevums uzšķērst cūku un izsmelt liekās asinis, to apliecina Raidījuma dalībnieces paustais laika posmā no 21.31.28 līdz 21.31.33: *"Man bija cūka jāuzšķērš un jāizvelk no viņas visas iekšas ārā, un jāizsmel liekās asinis."* Tāpat arī lauku māju saimniece norāda dalībniecei: *"Nem*

¹ Latvian Oxford Living Dictionaries, pieejams: <https://lv.oxforddictionaries.com/definition/LIEMENIS>

visas asinis ārā!” (plkst.21.33.03). Pēc tam Raidījuma dalībniece laika posmā no 21.33.21 līdz 21.33.23 saka: “*Manas rokas ir asinīm nosmērētas.*” Vienlaikus tiek demonstrēts uzšķēršanas, iekšu izņemšanas un asins izsmelšanas process. Tiek demonstrēts, ka saimiece iedod Raidījuma dalībniecei baltu krūzīti un mudina, lai dalībniece, izmantojot krūzīti, izsmel liekās asinis un recekļus no kūkas iekšām. Dalībniece ieliek tīru krūzīti kūkā, bet pēc tam, izvelkot to laukā, redzams, ka krūzīte ir nosmērēta ar sarkanu krāsu. Ņemot vērā to, ka krūze tika ielikta kūkas iekšās un to, ko Raidījuma dalībnieki saka, secināms, ka sarkanā krāsa kūkā, uz krūzītes un uz dalībnieces rokām ir asinis. Padomes ieskatā nav nozīmes SIA “All Media Latvia” argumentam, ka asins saturs Raidījuma ainās, kur nokautais dzīvnieks tiek tālāk apstrādāts, ir identisks tam, kāds ir jebkurā gaļas paviljonā, piemēram, Centrāltirgū, vai termiski apstrādātai gaļai atrodoties veikalu skatlogos, vai apstrādājot termiski neapstrādātu gaļu mājas apstākļos. Jo tas, ka līdzīgas ainas ar asinīm ir vērojamas gaļas paviljonos, nenozīmē, ka tādu ainu demonstrēšana būtu pieļaujama televīzijas programmā laikā, kad saturs ir brīvi pieejams dažāda vecuma auditorijām, tajā skaitā, arī bērniem. Salīdzināšanai varētu minēt piemēru, ka televīzijas skatītājiem laika posmā no 7.00 līdz 22.00 tiktu demonstrētas filmas un seriāli, kuros iekļautas ainas, kurās tuvplānos tiek demonstrētas, piemēram, smagos negadījumos cietušas personas, kuras guvušas smagas traumas. Būtu redzami, piemēram, vaļēji lūzumi, galvas traumas, norautas ķermeņa ekstremitātes, kā arī asinis. Jo teorētiski arī jebkurš sabiedrības loceklis, tostarp bērni, var kļūt par lieciniekiem šādam negadījumam, kas neapšaubāmi varētu radīt sekas liecinieku, tajā skaitā bērnu, psihiskajā stāvoklī.

[11] Paskaidrojumos SIA “All Media Latvia” vērš Padomes uzmanību uz to, ka lauksaimniecības dzīvnieku kaušana ir dabīgs un Latvijas vēsturi caurvijošs process. Tiek norādīts, ka lauksaimniecība Latvijā ir cieši saistīta ar visu lauku vidi, ar tās attīstību. Lauku apvidos dzīvo aptuveni 30% iedzīvotāju. Tāpat tiek norādīts, ka pastāv normatīvie akti, kas reglamentē dzīvnieku kaušanas procesu un tie ir pieejami ikvienam iedzīvotājam, tajā skaitā, bērniem.

Padomes ieskatā, tas, ka daļai Latvijas iedzīvotāju dzīve laukos ir ikdiena un tiem dzīvnieku kaušana un to ķermeņu sadalīšana ietilpst ikdienas pienākumos, nenozīmē, ka šis process būtu atspoguļojams televīzijas programmā izklaides raidījuma ietvaros diennakts laikā, kad televīzijas programmā izvietotais saturs ir pieejams dažādu auditoriju skatītājiem, tajā skaitā arī bērniem. Šī procesa atspoguļošana elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas ietvaros neapšaubāmi atstāj lielāku iespaidu uz skatītāju, t.sk. bērnu, emocionālo stāvokli, nekā vienkārši apzināšanās, ka šādi procesi ikdienā lauku saimniecībās notiek nepārtraukti.

Padomes ieskatā nav vērā ņemams SIA “All Media Latvia” arguments, ka likumdevējs normatīvajiem aktiem, kuros reglamentēta dzīvnieku kaušanas procedūra, nav noteicis ierobežotu pieejamību, tādējādi pozicionējot, ka dzīvnieku kaušanas process kā tāds nav uzskatāms par kaut ko varmācīgu, šausmas raisošu vai tādu, kas jānorobežo no bērniem. Padome norāda, ka Informācijas atklātības likuma 5.pantā ir definēts, kas ir ierobežotas pieejamības informācija, taču šajā likuma normā kā viens no ierobežotas informācijas veidiem nav paredzēti ārējie normatīvie akti. Tā kā likumi un Ministru Kabineta noteikumi ir ārējie normatīvie akti un tiem nav piemērojams ierobežotas pieejamības statuss, tad tas vien, ka šajos normatīvajos aktos ir reglamentēts dzīvnieku nokaušanas process un šī informācija ir pieejama

jebkurai personai, nenozīmē, ka dzīvnieku kaušanas vai sadalīšanas process nav uzskatāms par tādu, kas atsevišķos televīzijas skatītājos varētu radīt nepatiku vai pat šausmas un tāpēc būtu demonstrējams televīzijas programmā laikā, kad tas ir mazāk pieejams bērnu auditorijai. Kā salīdzinošu piemēru var minēt, piemēram, Pornogrāfijas ierobežošanas likumu, kurā definēti pornogrāfiska rakstura materiāli. Arī šādam normatīvajam aktam nav noteikts ierobežotas piekļuves statuss un tas ir pieejams ikvienam sabiedrības loceklim, tomēr tas nenozīmē, ka pornogrāfija pati par sevi nav uzskatāma par norobežojamu no bērniem, jo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums paredz absolūtu aizliegumu elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās ietvert pornogrāfiska rakstura materiālus. Neskatoties uz to, ka gandrīz jebkurai televīzijas skatītājam ir iespēja iepazīties ar konkrēto nozari regulējošiem normatīvajiem tiesību aktiem, elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim, veidojot programmu, ir pienākums ievērot programmu veidošanā noteiktos ierobežojumus un aizliegumus.

[12] SIA "All Media Latvia" paskaidrojums norāda, ka cūkas kaušanas process un asins klātbūtne tajā ir atzīta par dabisku arī no Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas puses. Elektroniskas plašsaziņas līdzeklis norāda un citē konkrētu iespieddarbu, kas iekļauts vairuma skolu obligātās literatūras sarakstā jau no 3.klases. Padome nenoliedz, ka cūkas kaušana un sadalīšana ir dabīgs process, tomēr tas vien, ka skolu obligātās literatūras sarakstā ir iekļauta grāmata, kurā aprakstīts cūkas kaušanas un ķermeņa sadalīšanas process, nenozīmē, ka šī procesa demonstrēšana tuvplānā pieļaujama elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās.

Vērtējot raidījumu, jāņem vērā, ka vispirms televīzijas skatītājiem cūka bija redzama dzīva, raidījuma dalībniece to veda ārā no kūts, viena cūkas kāja bija iesieta virvē. Pēc tam cūka tika demonstrēta jau nokauta, nav atspoguļots, vai tā ir tieši tā pati cūka, tomēr tas noprotams no sižeta. Atsevišķiem televīzijas skatītājiem šādas epizodes atainošana var šķist emocionāli grūta, īpaši tāpēc, ka pēc tam tiek atspoguļots dzīvnieka ķermeņa apstrādes un sadales process. Jāņem vērā, ka dažādas auditorijas Raidījumā atspoguļoto cūkas ķermeņa sadalīšanas procesu var uztvert atšķirīgi. Uztvere ir procesu kopums, ar kura palīdzību cilvēks atpazīst un organizē sajūtas un piešķir jēgu sajūtām, kuras veidojas kā reakcija uz vides stimuliem. Uztvere ietver sevī gan sajūtas, gan cilvēku agrāko pieredzi priekšstatu un zināšanu veidā, sniedzot vizuālu informāciju par attēlojamā objekta īpašībām – izmēru, formu, utt. Dažādi cilvēki vienu un to pašu priekšmetu uztver citādi, taču vizuālā uztvere ir viens no uztveres veidiem, ar kura palīdzību ir iespējams redzēt un saprast visu apkārt notiekošo un esošo. Daļai sabiedrības tieši vizuālā uztvere ir noteicošā, piemēram, mācību procesā. Tas nozīmē, ka persona informāciju atceras un iegaumē labāk, ja ir to redzējusi, nevis dzirdējusi vai lasījusi. Tas, savukārt, norāda uz to, ka pastāv iespēja, ka informācijas par cūkas kaušanu vai tās ķermeņa sadalīšanas procesu izlasīšana grāmatā, neatstās uz bērnu tādu iespaidu, kādu atstās procesa atspoguļošana elektroniskā plašsaziņas līdzekļa televīzijas programmā, kur vienlaikus redzams gan video, kurā atspoguļots pats ķermeņa sadales process, gan dažu raidījuma dalībnieču izrādītas mīmikas (acīmredzama nepatika), gan komentāri par procesu. Izlasot tekstu, bērnam ir grūtāk to vizualizēt, ja nekad ar konkrēto procesu nav saskāries, redzējis vai jutis. Taču, vērojot cūkas ķermeņa sadalīšanas procesu televīzijas ekrānā, bērnam tas var šķist nepatīkams vai pat biedējošs un šausmas izraisošs, turklāt palikt atmiņā ilgu laiku. Elektroniskajam plašsaziņas

līdzeklim, veidojot programmu, ir pienākums pārliecināties, vai programmā izvietotais saturs nepārkāpj likumā noteiktos ierobežojumus un aizliegumus un tādējādi ir atbilstošs dažādām auditorijām, tajā skaitā arī bērnu auditorijai.

[13] SIA "All Media Latvia" paskaidrojumos norāda arī to, ka dzīvnieka ķermeņa sadales procesu kā nevardarbīgu procesu atzīst ne tikai Latvijā, bet, piemēram, Dānijas Karalistes zoodārzi piekopj praksi bērnu klātbūtnē demonstrēt dabisku dabas procesu, kurā iepriekš nogalinātie zoodārza dzīvnieki tiek sadalīti un izbaroti citiem zoodārza dzīvniekiem. Paskaidrojumos minēta arī konkrēta saite uz video, kurā minētais process atspoguļots.

Padomes ieskatā šāds SIA "All Media Latvia" arguments nav pamatots, jo, pirmkārt, nav nozīmes tam, ka Dānijas karalistes zoodārzos bērniem tiek demonstrēts process, kurā iepriekš nogalinātie zoodārza dzīvnieki tiek sadalīti un izbaroti citiem zoodārza dzīvniekiem vai ka šādu procesu atspoguļojoši video materiāli ir atrodamā interneta vietnēs. Padome uzsver, ka, vērtējot konkrēto situāciju par attiecīgo materiālu izplatīšanu programmā "LNT", nav jāņem vērā Dānijas Karalistē pastāvošais normatīvais regulējums vai notikumi, bet gan jāievēro Latvijas Republikā spēkā esošos normatīvajos aktos noteiktie programmu veidošanas ierobežojumi un aizliegumi. Otrkārt, piedalīšanās šādā pasākumā Dānijā vai jebkurā citā valstī ir vecāku un viņu bērnu brīva izvēle, taču konkrētajā gadījumā dzīvnieka sadalīšanas process tiek atspoguļots nacionālajā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā "LNT", kuras aptveršanas zona atbilstoši EPLL 9.panta otrajā daļā noteiktajam ir vismaz 99% Latvijas teritorijas, tādējādi to iespējams, noskatījās arī personas, kuras šādas, nepatīkamas, ainas nemaz nevēlējās redzēt. No tā secināms, ka pārkāpums ir skāris plašu sabiedrības daļu. Konkrētajā gadījumā ir svarīgi tas, kā un ar kādiem paņēmieniem Raidījuma ietvaros elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA "All Media Latvia" programmā "LNT" televīzijas skatītājiem Latvijā tiek atspoguļots cūkas ķermeņa sadalīšanas process. Proti, vai tiek ievērots normatīvajos tiesību aktos noteiktais elektronikā plašsaziņas līdzekļa pienākums ievērot programmu veidošanas noteikumus un vai laika posmā no pulksten 7.00 līdz 22.00 elektroniskais plašsaziņas līdzeklis neizplata audio un audiovizuālus darbus, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietvertas asiņainas vai šausmu ainas, ar narkotiku lietošanu un seksuālām darbībām saistītas ainas vai kuros lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni. Kā arī ievēro aizliegumu laikā no plkst. 7.00 līdz 22.00 izplatīt *"tāda satura audio un audiovizuālus darbus, kuri var kaitēt nepilngadīgo fiziskajai, garīgajai un tikumiskajai attīstībai, izņemot gadījumus, kad tiem ir izraudzīts cits, nevis šā panta devītajā daļā minētais raidlaiks vai elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina ierobežotas piekļuves kontroli. Ja ierobežotas piekļuves kontrole netiek nodrošināta, pirms šādiem audiovizuāliem darbiem jānodod akustisks brīdinājuma signāls un tiem jābūt speciāli atzīmētiem ar vizuālu simbolu."*

[14] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA "All Media Latvia" 2018.gada 15.novembrī programmas "LNT" ietvaros laika posmā no 21.11.15 līdz 22.12.02 demonstrējot raidījumu "Lauku sēta", kurā cita starpā iekļautas arī asiņainas un šausmu ainas, ir pārkāpis Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devītajā daļā paredzētos elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmas veidošanas noteikumus. Līdz ar to ir izdarīts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētais

pārkāpums – normatīvajos aktos elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanai vai pakalpojumu sniegšanai pēc pieprasījuma noteikto aizliegumu un ierobežojumu pārkāpums, jo laikā no pulksten 7.00 līdz 22.00 cita starpā aizliegts izplatīt audio un audiovizuālus darbus, kuros ietvertas asiņainas vai šausmu ainas.

[15] Kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā juridiskām personām paredzēts administratīvais sods – naudas sods no piecsimt līdz desmittūkstoš *euro*.

[16] Kodeksa 32.panta otrajā daļā noteikts, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, mantisko stāvokli, kā arī atbildību mīkstinājošos un pastiprinošos apstākļus. Nosakot soda apmēru, Padome vadās pēc turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[16.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinājoši apstākļi nav konstatēti.

[16.2] Pārkāpumu izdarījis elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, kurš saskaņā ar televīzijas programmai “LNT” Padomes izdoto apraides atļauju uzskatāms par nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekli, kura aptveršanas zona (saskaņā ar EPLL 9.panta otro daļu) ir vismaz 99 procenti Latvijas teritorijas. Atbilstoši “Kantar TNS” datiem par konsolidētās TV skatītākajām programmām 2018. novembra mēnesī raidījumu “Lauku sēta 5” noskatījās vairāk kā 131 tūkstotis skatītāju un tas bija 13 skatītākais raidījums kopumā.²

[16.3] Pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo ar tā izdarīšanu rupji un nepārprotami pārkāpti attiecībā uz programmu veidošanu noteiktie ierobežojumi un aizliegumi, pārkāpums ir skāris plašu sabiedrības daļu un tas skar bērnu tiesības tikt pasargātiem no EPLL 24.panta devītajā daļā minēto audiovizuālo darbu satura.

[16.4] Pārkāpums radies, jo SIA “All Media Latvia” neveica visus iespējamus pasākumus EPLL 24.panta devītās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā pietiekami neizvērtēja raidījuma “Lauku sēta” saturu, lai gan SIA “All Media Latvia” pārstāvjiem vajadzēja apzināties savu darbību prettiesisko raksturu un paredzēt pārkāpuma seku iestāšanās iespēju.

[16.5] SIA “All Media Latvia” pārkāpumu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA “All Media Latvia” pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[16.6] Saskaņā ar publiski pieejamo SIA “All Media Latvia” 2018.gada pārskatu, 2017.gada pārskata periodu SIA “All Media Latvia” noslēgusi ar 1391281 *euro* peļņu.

[16.7] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.SKA-19/2009*).

[16.8] Saskaņā ar Kodeksa 22.panta administratīvā soda mērķis ir personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzināt likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

² Konsolidētās TV skatītāko programmu TOP 20, pieejams: <http://www.kantartns.lv/petijumu-dati/televizija/>

[16.9] Ņemot vērā visu minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 6500 *euro* apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA "All Media Latvia" ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA "All Media Latvia" un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteiktās prasības attiecībā uz programmu veidošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piekto daļu, 274.pantu, kā arī 275.panta pirmās daļas 1.punktu Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA „All Media Latvia”, reģ.nr. 40103065880, par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, 2018.gada 15.novembrī demonstrējot raidījumu “Lauku sēta”, kurā cita starpā ietvertas asiņainas un šausmu ainas, uzliekot administratīvo sodu – naudas sodu 6500 (seši tūkstoši pieci simti) *euro* apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot lēmumu SIA „All Media Latvia”.**

Administratīvais sods jāsamaksā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase
Reģistrācijas Nr. 90000050138
Konta Nr. LV78TREL1060001019900
Saņēmēja banka: Latvijas Banka
Bankas kods: TREL LV22

Padomes priekšsēdētāja

D.Ķezbere

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 288.panta pirmo un otro daļu, kā arī 289.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.